

Sekreterare

Peter Åkerhammar

Deltagare:

Johan Antti, Länsstyrelsen Norrbotten
Åsa Bjelkeby, Tillväxtverket
Margaretha Groth, Vinnova
Uwe Fortkamp, Naturvårdsverket
Håkan Pihl, Nordkalk Oy
Stefan Romedahl, Boliden Mineral AB
Jonas Rudberg, Naturskyddsföreningen
Maria Sunér, SveMin
Brita Iren Thomasson, Sametinget

Förhinder:

Karin Comstedt Webb, HeidelbergCement Sweden
Pierre Heeroma, LKAB
Staffan Sandström, Zinkgruvan Mining AB

Anneli Wirtén, SGU, ordförande
Kaj Lax, SGU, vice ordförande
Åsa Persson, Bergsstaten
Erika Ingvald, SGU
Thomas Eliasson, SGU
Peter Åkerhammar, sekreterare, SGU

SGUs gruvnäringsråd 13 april 2021

1. Inledning

Ordförande hälsade alla välkomna till mötet och inledde med några reflektioner efter drygt ett år på posten som generaldirektör. Trots pandemin har SGU levererat och presterat på en bra nivå. I princip alla medarbetare har ställt om till hemarbete. En avdelning för IT och digitalisering har inrättats fr.o.m. 1 januari 2021 på SGU. Dagordningen fastställdes.

2. Presentationsrunda

Alla deltagare presenterade sig kort. Thomas Eliasson i sin roll som regionansvarig var ny i detta sammanhang.

3. Information från SGU

Batteriuppdraget

Erika Ingvald informerade om det regeringsuppdrag som SGU har tillsammans med Energimyndigheten och Naturvårdsverket (NV). En delrapport lämnades in i februari 2021.

Regeringsuppdraget sekundära resurser

Kaj Lax informerade om det regeringsuppdrag som SGU är ansvarig för tillsammans med Naturvårdsverket och som i huvudsak består av tre delar.

- Undersöka och karakterisera olika typer av gruvavfall (SGU)
- Analysera eventuella hinder mot att utvinna ur gruvavfall (SGU, NV)
- Spårbarhet, livscykelanalys, klassning av avfall som tillgång (resource) enligt FN:s klassificeringssystem UNFC.

Regeringsuppdraget kommer pågå under 2021 och 2022. Totalt har regeringen avsatt 50 miljoner kr för uppdraget.

Stefan Romedahl frågade om gruvavfall vid befintliga gruvor omfattas i uppdraget medan Jonas Rudberg undrade om avfall från ”urban mining” omfattas. Vidare undrade Jonas om t.ex. Kvarntorpshögen ingår. Kaj svarade att det är i huvudsak gruvavfall från historiska gruvor som omfattas och att urban mining inte ingår i uppdraget men att Kvarntorpshögen ingår. Maria Sunér informerade att Mannheimer & Swartling har gjort en utredning om hinder för sekundär utvinning.

Industriutsläppdirektivet (IED)

Kaj informerade kort om bakgrunden och översyn där bl.a. gruvor och täkter föreslås ingå i IED. SGU har lämnat in underlag till Näringsdepartementet och har också haft diskussioner med Naturvårdsverket.

Håkan Pihl frågade om direktivet avser alla utsläpp. Kaj svarade att det gäller alla utsläpp till luft, vatten och mark.

Näringsutskottet

Ordförande, Åsa Persson och Erika berättade att bergmästaren blivit kallad till näringsutskottet, men även Gd och Erika var närvarande gällande frågan om när Natura 2000-tillstånd krävs. Både Naturvårdsverket och SveMin deltog senare under dagen. Riksdagen har i flera utskott uppmanat regeringen att se över tillståndsprocessen. Det saknas transparens och förutsägbarhet enligt branschen. Regeringen har nyligen aviserat en ny utredning om tillståndsprocessen och utsett Helen Leijon som särskild utredare.

Både Stefan Romedahl och Maria Sunér påtalade att detta är en mycket viktig fråga för branschen. Jonas Rudberg ställde frågan om SGU vet något mer, t.ex. med utformning av experter? Erika Ingvald svarade att SGU inte vet mer i dagsläget.

4. Information från ledamöter

Margaretha Groth informerade att en omstuvning av bl.a. gruvfrågor + Swedish Mining Innovation (SMI) och ERA-MIN har skett på Vinnova – hållbar industri. Margaretha nämnde också att det europeiska programmet ERA-MIN som stöttar projekt stängde förra veckan med rekordstort antal ansökningar totalt och med svenska partners också rekordhögt.

Maria Sunér informerade bl.a. att projektet Tracemet är avslutat. Inom ramen för SMI pågår även projekt om samhällets behov av metaller och mineral och uppdatering av klimatfärdplan.

Håkan Pihl berättade om de tillståndsprövningar Nordkalk är involverade i. Ny dom från EU-domstolen om artskydd försvårar all markanvändning.

Johan Antti nämnde att det pågår många stora satsningar i Norrbotten (bl.a. Hybrit och samhällsomvandlingen i Kiruna och Gällivare). Kompetensförsörjningen kommer att vara en mycket viktig fråga och att möjliggöra inflyttning – bostäder och infrastruktur m.m. För närvarande har Västerbotten och Norrbotten landets lägsta arbetslöshet. Vidare informerade Johan att nya omprövningar av tillstånden hos LKAB, Kiruna och Aitik, Boliden pågår.

Jonas Rudberg berättade kort om den metallrapport som Naturskyddsforeningen nyligen har gjort: <https://www.naturskyddsforeningen.se/nyheter/ny-rapport-metaller-en-andlig-resurs-med-oandlig-potential>

Stefan Romedahl informerade att Boliden nyligen har haft sin kapitalmarknadsdag. Två nya kopparprodukter med lågt koldioxidavtryck har lanserats (<1,5 ton CO₂ per ton koppar). Stefan nämnde också att en ny mineralisering (Strömfors) utanför Boliden har påträffats och en antagen mineraltillgång har presenterats. Ytterligare prospektering i området tillsammans med andra parallella studier pågår.

Brita Thomasson berättade att en ny utredning om rennäringslagen kommer tillsättas. Direktiv kommer innan sommaren. Vidare berättade Brita att det finns en oro över de nya fossilfria projekt som har lanserats på senaste tiden. Erika Ingvald frågade varför konsultationsordningen för samer drogs tillbaka. Brita svarade att det inte fanns majoritet i riksdagen men att det kommer ett reviderat förslag.

5. Miniworkshop om SGUs webbplats

Erika och Kaj visade kort SGUs webbplats och presenterade sedan upplägget där samtliga ledamöter gavs möjlighet att ge input.

Allmänt ansåg ledamöterna att det finns mycket bra information att tillgå men att webbplatsen känns lite gammaldags. Webbplatserna för SGUs systerorganisationer i Norge (NGU) och Finland (GTK) känns mer moderna. Engelsk information saknas också för många delar. Det finns också samma information på olika ställen – som ibland säger olika saker. De nyhetsbrev som går ut via mail uppskattades.

6. Övriga frågor

Det fanns inga övriga frågor.

7. Kommande möte

Som tidigare har nämnts kommer två möten att hållas per år – ett digitalt och ett fysiskt. Sekreteraren skickar förslag på datum via Doodle så snart som möjligt. Beroende på situationen med pandemin så kommer möjligen mötet till hösten 2021 att hållas fysiskt. Förslag på dagordning kommer att skickas ut minst två veckor innan mötet.

8. Avslutning

Ordförande tackade alla deltagare för ett givande möte med intressanta diskussioner.

Anneli Wirtén
Ordförande

Peter Åkerhammar
Sekreterare